

ULUSLARARSI TİCARİ TERİMLER

AÇIK PAZAR

Open market

Alıcılar ya da satıcılar üzerinde herhangi bir sınırlamanın bulunmadığı, daha çok yabancı satıcıların oligopolcu ya da monopolcu uygulamalarına, ülke hükümetinin veya diğer otoritelerinin kısıtlama koymaması anlamına gelen bir piyasadır.

AÇIK PİYASA İŞLEMLERİ

Open market operations

Ekonominin gereksinimlerine göre devletin, toplam kredi hacmini daraltmak ya da genişletmek amacıyla ve Merkez Bankası aracılığıyla, tahvil hisse senedi gibi menkul değerler alımı veya satışı yapması.

AÇIK POZİSYON

Open position

Vadeli piyasa işlemlerinde kurlardaki fiyat değişikliğinden alıcı veya satıcının zarara uğrayacağı pozisyon açık pozisyonudur.

AKP ÜLKELERİ

ACP Countries

AET topluluğuna Lome Anlaşmasıyla bağlı olan Afrika-Karaib ve Pasifik Ülkelerinin kısaltılmış adıdır.

AKREDİTİF (L/C)

Letter of credit

İthalatçının talimatı ile bir bankanın önceden tespit edilen şartlara uygun olarak kendi üzerine çekilerek poliçeyi ya da kabul edeceği konusunda ihracatçıya yaptığı taahhüttür.

ANTREPO

Warehouse

Gümrük vergisine yada yalnız gümrük kontrolüne tabi malların ülkeye giriş, transit veya aktarma için beklemesine ve bu bekleme anında belli işlerin yapılmasına izin verilen yerlerdir.

ARBİTRAJ

Arbitrage

Menkul kıymetler, kıymetli madenler, para, kıymetli evrak gibi değerlerin iki piyasa arasındaki fiyat farklarından yararlanmak amacıyla fiyatların düşük olduğu yerlerden alınması, fiyatların yüksek olduğu yerlerde satılmasıdır.

ATR BELGESİ

ATR Document

Malların Türkiye'den Avrupa Birliği üyesi bir ülkeye veya Birlik üyesi bir ülkeden Türkiye'ye ihraç ve ithalinde kullanılan bir belgedir.

AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU (AET)

European Economic Community (EEC)

Avrupa Kömür Çelik Topluluğu 18 Mayıs 1951'de kuran altı ülke (Belçika, Almanya, Fransa, İtalya, Lüksemburg ve Hollanda) 25 Mart 1955'de kısaca Roma anlaşması olarak anılan Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu kurdu. AET resmen 1958 yılının başında faaliyete geçmiştir. Merkezi Brüksel'dir.

Avrupa topluluğu'nun temel hedefi üye ülkeler arasında hizmet, sermaye ve iş gücünün serbest dolaşımını gerçekleştirmektir.

BEDELSİZ İTHALAT

Imports with waiver

Bedeli Türkiye'den döviz olarak ödenmeden yapılan ithalatı gösterir. Örneğin Almanya'daki işçilerimizin getirdiği otomobil, eş eşyası gümrükten girerken normal ithalat işlemi görür ve ithalat rakamları arasına girer.

CE İŞARETİ

CE Mark

Bir ürünün Avrupa Birliği direktifleri ile belirlenen sağlık, güvenlik, çevrenin ve tüketicinin korunması gereklerine uygun olduğunu gösteren bir Birlik işaretidir.

C&F MAL BEDELİ VE NAVLUN	Cost and Freight Satıcı, malın varış limanına kadar olan tüm giderlerini karşılamakla yükümlü olup, yüklemeye sonraki hasar ve riskler alıcıya aittir.
CIF MAL BEDELİ, SİGORTA VE NAVLUN	Cost, Insurance and Freight Satıcı, Malın taşınması sırasında riskleri üstlenmekle birlikte, risklere karşı malı sigorta ettirmek ve bununla ilgili giderlere katlanmak zorundadır.
ÇAPRAZ KURLAR	Exchange cross rates Dövizlerin ayrı ülkelerde karşılıklı değerlerini belirtmek için kullanılan terimdir.
DDP	Delivered duty paid Gümrük resmi ödenmiş olarak teslim.
DDU	Delivered duty unpaid Gümrük resmi ödenmemiş olarak teslim.
DIŞ KREDİLER	External credits Ülkenin döviz yetersizliği ya da finansman gereksinmesini karşılamak amacıyla başvurulmuş ve uluslararası kaynaklardan sağlanan kredi.
DOĞRU KONŞİMENTOSU	Direct bill of lading Geminin malları aktarma yapmadan yükleme limanından diğer boşaltma limanına taşınması halinde gerekecek konşimento.
DENİZ KONŞİMENTOSU	Marine bill of lading Gemi acentası veya kaptanı tarafından düzenlenerek “ yükletene verilen, malın teslim alındığını ve kararlaştırılan şekilde taşınarak gönderilene teslim edileceğini gösteren, malı temsil eden ve üzerinde tasarruf hakkı sağlayan “ kıymetli evrak niteliğindeki belge.
EUR 1 BELGESİ	EUR 1 Document EUR 1 Belgesi Türkiye'nin EFTA ülkeleri ile olan ticaretinde ve Avrupa Birliği ile Demir-Çelik ürünlerinde parafe ettiği Serbest Ticaret Anlaşması kapsamı ürünler ticaretinde kullanılan belge.
EMRE YAZILI KONŞİMENTO	Order bill of lading Üzerinde belli bir kimseye ya da onun emrine ödenmesi için kayıt bulunan konşimento.
FAS	Free alongside ship Gemi doğrultusunda teslim.
FCA	Free Carrier Taşıyıcıya teslim.
FOB GEMİ BORDRASINDA TESLİM	Free On Board Satıcı malın gemiye yüklenmesi için gerekli bütün işlemleri yapacak ve doğabilecek risklere katlanacaktır. Alıcı ise gemiyi tutacak ve geminin gelişini satıcıya zamanında bildirecektir. Mal gemiye yüklendikten sonraki tüm masraf ve rizikolar alıcıya aittir.
FOB HAVA LİMANINDA TESLİM	Airport Satıcının sorumluluğu çıkış hava limanında malın havayoluyla taşımacısına teslim edilmesi ile biter.
FOR DEMİRYOLU VAGONUNDA TESLİM	Free On Rail Demiryolunda vagona mal yükleninceye kadar tüm sorumluluklar ve maliyetler satıcıya, bundan sonrakiler alıcıya aittir.
FORWARD	Forward Dövizlerin alım ve satımı işlem tarihlerinden daha ilerdeki belirli bir tarih itibarıyla, ilerde ortaya çıkabilecek kur riskini bugünden bertaraf etmektir. Bir forward işlemi, ticari mali ve sadece kar elde etmeye yönelik (spekülatif) amaçlarla yapılabilir.

FOT FABRİKADA VEYA DEPODA KAMYON ÜSTÜNDE TESLİM	Ex factory. Ex warehouse etc.. Belirtilen noktada (yerde) kamyon üstünde teslim şeklidir. Teslim noktasından sonraki sorumluluklar ve maliyetler alıcıya aittir.
GAYRİ KABİLİ RÜCU AKREDİTİF	Irrevocable letter of credit İthalatçının (lehdarın) kararlaştırılan şartları tamamen yerine getirmesi üzerine, akreditif vadesinde çekilecek poliçelerin akreditifi açan banka tarafından kabul edileceği veya ödeneceği konusunda kesin bir taahhüdü içeren akreditif. Tarafların isteği ve onayı olmadan iptal edilemez ve hükümleri değiştirilemez.
GARANTİ AKREDİTİFİ	Stand by letters of credit Bir bankanın bir borcun ödenmemesi veya bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda lehdarın talebi üzerine belli miktardaki bir parayı gayri kabili rücu olarak ödeyeceğini taahhüt eden mektuptur.
GÖZETLEME ŞİRKETİ	Supervising company Malı ihracatçı ve/veya alıcı adına ihraç veya ithal noktasında ağırlık, miktar, kalite gibi konularda kontrol edip, rapor veren tarafsız şirketler.
GÜMRÜK RESMİ	Customs duty İthal edilecek mallardan gümrük giriş tarifesi cetvellerine göre alınan vergi.
HAMULE SENEDİ	Bill of carriage Nakliye veya taşıma senedi de denir. Malı gönderenle nakleden arasında, malın ne şekilde nakledileceğine, teslim ve tesellümüne mahsus esasları kapsayan senettir.
HAVA NAVLUNU	Air freight Havayolu ile yük taşıma ücreti.
HAVA TAŞIMA SİGORTASI	Air freight insurance Havayolu ile taşınan malların sağlıklı bir şekilde alıcısına ulaşmasını temin etmek için uygulanan sigorta.
HAVA TAŞIMA SENEDİ	Airway bill Havayolu taşımacılığında gerekli olan, gönderenin ismini, adresini, malların menşeyini, nereye gideceğini, paket adedini, ağırlığını, miktarını, navlun ücretini ve değerini içeren belge.
ISO 9000 BELGESİ	ISO 9000 Certificate ISO 9000 Kalite Güvence Sistem Belgesi, son ürünün kalitesinden çok ürün ve işletme yönetiminde. Ürün tasarımında kullanılan deney ve muayene yöntemlerinde, ürün ve hizmetlerin kalitesini kontrol altında tutmak için gerekli organizasyon yapısında uygulanacak kılavuzları içeren bir “ TOPLAM KALİTE GÜVENCESİ “ standarttır.
İHRACAT KREDİSİ	Export credit İhracatçıya sevk ettiği malların belirli bir oranı dahilinde banka üzerinde poliçe çekme yetkisini veren bir kabul kredisidir.
İTHALAT	Import Bir ülkedeki alıcıların başka ülkelerde üretilmiş malları satın almalarına denilir.
KABİLİ RÜCU AKREDİTİF	Revocable letter of credit Akreditif açan banka tarafından her an iptal edilebilen akreditif.
KABUL KREDİLİ İTHALAT	Import with Acceptance credit İthalatçının, ithal ettiği malın bedelini malın teslim alınması sırasında değil, belli bir tarihte ödeneceğini satıcıya (ihracatçıya) garanti eden ve ihracatçının düzenleyerek göndereceği vadeli poliçenin kabulü suretiyle gerçekleştirilen kredili bir ödeme şeklidir.
KABUL KREDİSİ	Acceptance credit Dış ticaret işlemine konu olan mal bedelinin ithalatçı tarafından malın teslim alınmasından belirli bir süre sonra (poliçe vadesinde) ödeneceğini satıcıya temin etmek üzere açılan ve lehdarın ibraz edeceği vadeli bir poliçenin bankaca kabulü suretiyle gerçekleşecek olan bir tür akreditiftir.

KONŞİMENTO	Bill of lading (B/L) Tren, uçak veya gemi ile yapılan taşımacılıkta kullanılan ve malını taşımak üzere teslim alındığını ve varış noktasında konşimento sahibine teslim edileceğini gösteren bir belgedir.
LİBOR	London interbank offered rate Londra para piyasasında yürütülen işlemlerde, birinci sınıf bankaların kullandığı kredilere uygulanan faiz oranlarını göstermektedir.
MAL KARŞILIĞI ÖDEME	Cash on delivery İhraç edilen malın bedelinin, malın ithalatçı tarafından teslim alınmasından sonra ödenmesidir.
MAL MANİFESTOSU	Manifesto cargo Kaptanın gemi ile taşıdığı yükün neden ibaret olduğunu gösteren ve varılan yerin gümrük idaresine yapılan bildiri.
MENŞE ŞEHADETNAMEŞİ	Certificate of origin (c/o) Bir malın üretildiği veya yapıldığı ülkeyi gösterir ve idari makamlarınca onaylanan ve alıcı ülkenin konsoloslarınca vize edilen bir belgedir.
MUHABİR BANKA	Correspondent bank Akreditif işlemlerinde, ihracatçı ile ithalatçı arasında bağlantıyı sağlamakla görevli banka.
NAKLİYAT ACENTASI	Fordwarding agent Malların taşınması ile uzmanlaşmış kişi, genellikle nakliye komisyoncusudur.
NAKLİYAT SİGORTASI	Freight insurance Taşımada mallara veya taşıma araçlarına gelecek zararları karşılayacak olan sigorta.
NAKLİYE VESAİKİ	Transport documents Yükleme veya sevk edilmek üzere teslim alındığını gösteren vesaik.
NAVLUN	Freight Taşıyanın nam ve hesabına ödenecek olan eşya ve yolcunun taşınmasına ilişkin ücretlerin toplamıdır.
NAVLUN FATURASI	Freight invoice CIF ve CF olarak ihraç edilen mallara ait navlunun satıcı tarafından ödenmesi gerekir. Navlunun ödendiğini doğrulamak için konşimento üzerine “ navlunu ödenmiştir.” kaydı konulur. Konşimentoda bu kayıt bulunuyorsa konşimento ile birlikte nakliyeciden düzenlenen bir navlun faturasının da bankaya verilmesi gerekir. Bu navlun faturasında, malların yüklenecek şekilde teslim alındığı ve bir navlun borcunun kalmadığı gösterir.
NAVLUN SİGORTASI	Freight insurance Navlun ücretinden doğan alacağın teminat altına alınması için yaptırılan sigorta.
ORDİNO	Order Yükleme ve boşaltma yapılmadan önce bunun ne şekilde yapılacağını göstermek üzere vapur acentalarının kaptana veya nakliye acentalarının kaptana veya nakliye acentalarının nakliyeciyeye hitaben yazdıkları talimat.
ORİJİNAL FATURA	Original invoice Gümrük işlemlerine, döviz transfer ve taahhütlerine esas olarak alınan ve ihracatçı tarafından düzenlenerek alıcıya gönderilen fatura. Bu faturalarda ayrıca satışın şekli ve ödeme koşulları da gösterilir.
ORİJİNAL MANİFESTO	Orijinal manifest Hareket limanlarında her boşaltma limanı için ayrı ayrı düzenlenen ve hareket limanındaki gümrük memurları tarafından imza olunmuş şekilde boşaltmanın yapılacağı liman gümrüklerine ibraz olunan manifestolar.

POLİÇE**Bill of exchange, draft (B/E)**

Senet metninde poliçe kelimesi veya yabancı dilde karşılığı olan kelimeyi, belirli bir bedelin ödenmesi hususunda kayıtsız şartsız bir havaleyi, ödeyecek olan muhatabın ad ve soyadını, keşide tarihi ve yerini, keşidecinin imzasını taşıyan senet.

PROFORMA FATURA**Proforma invoice**

Alıcıya satılacak malın cinsi, kalitesi tahmini fiyatı ve bedeli, satış koşulları hakkında bir bilgi vermek üzere düzenlenen ve daha çok bir teklif niteliği taşıyan fatura çeşididir.

PREFİNANSMAN**Pre-financing**

İhracatta, yurt dışından getirilecek dövizlerin yetkili bankalara bozdurulması suretiyle ön finansman sağlanmasına denir.

RE EKSPORT**(İthal Edilmiş Malların İhracı)****Re-export**

İthal rejimi çerçevesinde ithal edilmiş ve vergileri ödenmiş bulunan yabancı menşeli yeni veya kullanılmış malların ihracı. Özellikle arz etmeyen ihracat kapsamında yapılır.

RIHTIMDAN RIHTIMA**(LCL/LCL)**

Kargonun hazırlanması ve boşaltılması işlemi taşıyıcı tarafından gerçekleştirilir Her iki işlemde taşıyıcının tesislerinde yapılır.

Pier to Pier**ROTATİF AKREDİTİF****Revolving letter of credit**

Verilen talimatla tespit edilmiş akreditif tutarının tamamının veya bir kısmının kullanılması veya çekilen poliçenin ödenmesi halinde, talimatta belirtilen miktarda aynı şartla ve otomatik olarak yenilenen akreditif. Bu tür akreditif genellikle aynı cins malı tek bir ihracatçıdan kısım kısım ithal edilen ithalatçı tarafından açılır.

SERBEST BÖLGE**Free zone**

Ulusal gümrük sınırı dışında bırakılmış özel idari statüye bağlı yerlerdir. Vergikanunları ile mali yükümlülükler buralarda tamamen veya kısmen uygulanmayabilir.

SEVK ÖNCESİ FİNANSMAN**Pre-shipment finance**

İthalatçıdan siparişi alan ihracatçının, ihraç malı üretmek, satın almak ve/veya göndermek için ihtiyaç duyduğu, işletme sermayesi özelliğinde olan bir finansman türü.

SEVK SONRASI FİNANSMAN**Post-shipment finance**

Malların sevkiyle, ihraç bedellerinin tahsili arasındaki döneme ilişkin bir ihracat finansmanı türü.

SEVK VESAİKİ**Shipping document**

Fatura, konişmento, koli listesi, menşe şahadetnamesi ATR Belgesi, sigorta poliçesi gibi vesaiki kapsayan ve ihracatçının bankası tarafından, şubesine veya ithalatçının ülkesindeki aracı bankaya gönderilip, söz konusu bankanın ithalatçı poliçeyi ödediği veya kabul ettiği zaman teslim ettiği vesaik.

SİPARİŞ**Order**

Bir malın satın alınması amacıyla ismarlanması.

SWAP İŞLEMLERİ**Swap**

İçinde spot ve forward işlemlerin yer aldığı, yani bir miktar dövizin aynı anda hem alınıp hem satıldığı, fakat alım ve satım tarihlerinin farklı olduğu, bir vadenin başka bir vade ile değişimini içeren döviz işlemidir.

TAKAS**Barter**

Takas, iki ayrı ülkedeki ithalatçı ve ihracatçı firmalar arasında malın malla değişimi şeklinde yapılan bir ticaret şekli.

TARİFE NUMARASI**Tariff number**

Gümrük ithalat genel tarife cetvelinde her mal veya mal grupları için saptanan numaralardır.

TEYİD EDEN BANKA	Conforming bank Akreditif bedelinin amir banka tarafından ödenmediğinde kendisi tarafından ödeneceğini lehdara taahhüt eden banka.
TEYİTLİ AKREDİTİF	Confirmed letter of credit Amir banka tarafından, sağlamlaştırma ve doğrulayıcı yönde kendi sorumluluk ve taahhütlerini de ekleyerek açılan akreditif.
TEYİTSİZ AKREDİTİF	Uncorformed letter of credit Bu tür akreditiflerde muhabir banka herhangi bir mali sorumluluk yüklenmez. Akreditifin açılmış olduğunu ve şartlarını lehdara bildirmekle yetinir.
TİCARİ FATURA	Commercial invoice Alıcı ile satıcı arasında yapılan işlemin bir kayıdır.
TRANSİT TAŞIMA	Transit transport Çıkış ve varış noktaları bir aktif taraf ülkesinin dışında olan noktalar arasında, diğer akit taraf üzerinden yapılan yolcu ve/veya eşya taşımaları.
TRANSİT TİCARET	Transit trade Türkiye'ye net döviz sağlanması kaydıyla, kendi kaynaklarımızdan döviz tahsis edilerek veya döviz tahsis edilmeksizin satın alınan yabancı menşeli malların transit olarak veya doğrudan doğruya başka bir ülkeye satılmasıdır.
VESAİK	Documents Ticarette kullanılan konşimento, poliçe, konsolosluk faturası, uzman raporu gibi çeşitli belgelere verilen isim.
VESAİK MUKABİLİ KABUL	Documents againts acceptance (DA) İthalatçının malları alabilmesi için gerekli vesaikin ancak ihracatçı tarafından keşide edilen poliçelerin kabulü karşılığında teslimi.
VESAİK MUKABİLİ ÖDEME	Cash againts documents (CAD) İhracatçının malını gönderdikten sonra ithalatçının ülkesindeki bir yetkili aracıbankaya başvurarak söz konusu bankaya sevk evrakını yolladığı ve bu evrakın ithalat bedelinin ödenmesinden sonra ithalatçıya teslimi konusunda talimat verdiği ödeme biçimidir.